

ნეკარეული

საქართველოს განათლები

თებერვალი

№ 3

196

მისა წლის დასახლება,

წელიწადი შემძლებელი

ଶ୍ରୀନାନ୍ଦିତ

I	— მელია და კურდლელი, — დექსი, ბანანასი	3
II	— ბელურია და ნაცარი, — მ. კვდოშვილის	5
III	— არეულობა, — სურათი საუმაწვილო თეატრისთვის, ღან- მოქმედებად, სპეციალის. თარგმანი მ. კლიმაშვილის	10
IV	— პირუტყვების პერა, — სპილო-გამდება, თლილა ჭრა- ფაშვილის	19
V	— ვირის თავგადისაველი. — XXIV ქურდები, — (ფრანგუ- ლით) ან. ამილახვირის	20
VI	— ა) ანეგდოტი ბავშვების ცხოვრებიდან, — ბ) რეპუ- სი და ალსნა	24

ପ୍ରକାଶକ
ମହିଳା

ପୁଣ୍ଡି ୧୯୦୫ ୪୦-VI.

N° 3

ଟଙ୍କା ୨୦ ୧୯୧୦ ଫ୍ରେଂଚ୍

୨୨୩

ପ୍ରକାଶକ, କୁଣ୍ଡଳିଲ୍ଲି, କଟ୍ଟାଖିର କିଳାରେ କାମିକ୍ଷିତ ପ୍ରକାଶକ କୁଣ୍ଡଳିଲ୍ଲି ।

შინაარსი

I—მელია და კურდლელი,—ღერძია, ბაჩნახი	3
II—ბელური და ნაცარი,—ა. ქვდოშვილის	5
III—არეულობა,—სურათი საფშავებიდათ თეატრის თვეის, ორ- მოქმედებად, სპიცინას. თარგმანი მ. კლიმიაშვილის	10
IV—პირუტყვების კურა, —სიცდო-ბამიდელი, თდდა ჭრა- მაშვილის	19
V—კირის თავდადისავალი.—XXIV ქურდები, —(ფრანგუ- ლით) ან. აშილაშვილის	20
VI—ა) ანეგდოტი ბავშვების ცხოვრებიდან,—ბ) რეპრ- სი და აღსნა	24

მელია და კურდღელი

მიერი მელა კურდღელსა
შეჭხვდა და თავი დაუკრა.
უნდა ხელიც ჩამოერთვა,
ალექსით სიტევა გაუკრა.
მაგრამ კურდღელი არ კნიდ,
ქამანხა სხვაფერ დაუკრა.

უთხრა; „მელია და კურდღელისა
ნეტა რა გებითხებაო?
მმა ჩემი არ ხარ და თვისი,
თვალებიც დაგიღებაო“.
მელიამ უთხრა: „კურდღელო,
მაგასი რად მემართლებიო:
ცოლიც მომიკვდა, შეილიცა;
სევდისაგანა გპვდებიო.
ამოდენ ქვეეანაზედა
ჩემთვის არზეონ არიო:

არც მშა, არც ტომი და თვისი,
არც გულის მეგობარით.“

— „ახლა მე რა ვქნა? — ჭანაბას
შენი თავი და ტანით!“

— ისა, რომ შემსვდე, ხმა გამეც,
არ ამარიდო თებლით...“

კურდღლის ხმა დამენატრულა,

გაჲქრეს ეს დოო და ქმით!

კურდღლება უთხრა: „კარგი აზამ,
თავში დაიცე ქვანით,

რომ ძაგლის ტურელებს მოჲრჩეს
შენი ეშმაკი თავით.“

უთხრა და კიდეც მოჲქურცხლა,
გადაირბინა ველია;

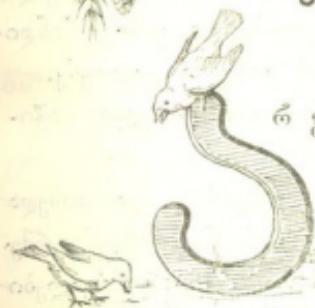
გაწმილებული დასტოვებ
ჩვენი ცბიერი მელია!

ბაჩანა

გელურა და ნაცარა

ო კიცი, არ კიცი, ჩემთ დაიკო, როგორ
გვებრთვებ თავი ძმ კიბრი ზემთარს!
ლქერთმანი, სული არ მინდა დაუმ-
ძმო, თორუმ თავს მოვიკლოვდი!
მესხიოდ ბეღური ჩცებრი ქა-
თმს და თან ფრთხებს მაღწე იკრავდ
გვერდებზე, თოვლი-კი ნელ ნელა ჩამოდიოდ ძირს და თეთრიდ
ევინებოდა დედმიწას.

— ნუ გემინიან, ჩემთ ძამიკო, რად იტეხავ გულს, შენ
კურ ახალგაზნდა ხარ; მართალია, ზამთარი არ კინხსაგს, მა-
გრებ არა უბაკს-რა, სეჩენევა,—ან უბაქსა ნაცარიძ და ფეხის-
ლები გაჭპრა ნაგავს, რომ ძამიკოსათვის რამე საჭმელი გა-
მოენას თოვლის ქვება.

— მაღლობელი ვარ, შენ გენაცვალოს ჩემი თავი; შენც
რომ არა მეგანდე, მიმსილი მომკლავდ.

გადაქად ბეღურიძ ძაღლობა და საჭმელს ძებნა დაუწეო.

— გუმინ თქმენი დუდებური, კვლავ გრძაგრძო მან ბაბსი,
ძალის გამირისხდა, როდესაც შენთან ერთდ საგენება კაქ-
ჭვდი. „ქათმებისათვისაც-კი გერ მძოვია საჭმელი და ეს გილა
მოთრეულბო!“

— მართალია, ჩემო მამიკო, მაღიან ღარიბები არის აქვთ საჭმელად, — აუხსნა ნაცარამ ძამიკოს.

— ეჭ, მაგათ კიდევ რა უჭირთ! აი, წუხელ სათვალიდან კრთ ქოჩის ჭერში შევტევ, მეგონა — ძირს ცეცხლი ენთებათ, ეთბილება მეთქი, მაგრამ ძალზე ციოდა, ავადმუოფი ეწვათ, კვნესოდა და ისიც ჩემსავით სიცივით ქანკალებდა. კატაც-კი ძიმილით უკვდებათ; იმ წეველში, არ ვიყარ, როგორ მომავნო, კუნძულში ვიუავ მიბუზული, მომართდა, ის-კი იუო, უნდა ვერაგულად დამცემოდა თავს, მაგრამ გაუსხლტი, გამოვთრინდა და მთელი დამე გარედ მუსის გამსმარ ძირკვემდე გავათვნე.

— ღმერთო, მენ დაიხსენ საფრთხესაგან უოველი გაჭირებული!

ჩაწერ ნაცარამ თოვლის გუბები ნისკარტი და აისედა მაღლა ცისაკენ. ბეღურამბაც სიბრალულის ნიმნად რაძლენ ჯერმე გადააქნ-გადმოიქნა თავი, მაგრამ მისი ქმაკური თვალებით მაინც ძირს ჩაგავს ჩაჰეურებდა.

— ეი — გაქაგა — ეი — გაქაგა... გაისმა ამ ღრის მამლების და ღეღლების ეიენ-განი. უწვი არ იუო, ეზოს ქორმა ან ძერამ წამოუქროლა. შემინებული მეგობრებიც დაფაცურ-დნენ. შესწევირეს ლოცვა-ვერება და გაჭერნენ სანაგვედან. ნაცარა ბოსლის გეღლის აერთა, ბეღურა-კი ბოსტანში გადაფრინდა და მიიმაღა.

საღამო მოტანებული იუო, ეჭვი არაა, ვიგი დამე იქნებოდა, რადგან ჩრდილოეთიდან სუსიანში ნიავება დაჭბერა და ცამაც მოიწმინდა.

* *

— დილა მშვიდობისა, დილა კარგა უოფისა, ჩემო კუთილო დაიძა! მიესალმა მეორე დილით ბეღურა ნაცარას ბოსლის სახურავიდან და ძირს ჩამოსაფრენად კისერი ჩამოჰიმა.

— ჩამოდი ძირს, რისა გეგრძალება, ჩემთ მამიკო, ურუმიული
რომა ქარგად ვამჟოფოს, მოპრძანდი, გენაცვა, ხომ ქარგად
გაათენე დამტე? მოიკითხა ნაცარამაც.

— ეჭ, ვანა ღარიბისათვის ოდესმე კათენებულა?! — მოი-
ჩივლა ბეღურამ, თუმცა-კი იმ ღამეს კარგი თავშესაფარი იმო-
ვნა, რადგან გომურის სანათურში ჩაიცარა და საქონლისავან
გამთბარს სადგომში თბილად გამოიძინა.

— მართლაც და მრიელ ცივი ღამე იუო, ჩვენს მამალსაც
კი ბიბილო გაულურჯდა და მოელი ღამე ათასთახებდა.

— ვაი ჩვენს ცოდვას! ჩაიწრიპინა ბეღურამ და ღაემვა
გუშინდელს ნაგავზე.

ნაცარა ჩვეულებისამებრ ფეხებით მუქაობდა, ბეღურა-კი მის
განაკვალზე ემებდა საჭმელს.

— თუმცა საუზმე გიახელ, მაგრამ, რას ისამ, მრიელ
ოოტას გვიყრის ჩვენი დედაბერი. ნაგავს გამოვევევართ იოლად.

— ღმერთმა უშველოს პატარა გიგას და დასწროოს უო-
კელ ახალ წელს სიხარულით! დასწრენდს თუ არა კომურს,
მაშინვე აქეთ მოაქვს ნაგავი, — დალოცა ბეღურამ გიგა და
მოჰევა მის ქებათა-ქებას. მაგრამ ამდრ ს დაიჩაკუნა რაღა-
ცამ, ნაცარა ძირს დაცა ფოხრიდალათ, ქოტხანს კოტრიდლობ-
და, მერე-კი, როგორც იუო, წამოდგა და გასწიდა საჭამისა-
კენ. ბეღურამაც, რასაკვირველია, ადარ მოუცადა ამბის გაგე-
ბას და მოუსევა, საითაც მოჰქვდა.

* * *

მაისის შუა რიცხვები იუო. მშვენიერი დარი იდგა. ტეს,
მინდორი და კული ბიბინებდა. ჰევაოდა არე-მარე. „ტიავ,
ტიავ, ტიავ“! ისმოდა ბულბულის გაღობა. მამვი ხან მა-
ევლიანში ჩაფრინდებოდა სტენით, ხან მოსწურავდა ფრთებს
და მიჰქოდა ჰევრი. „აბაზ-აბაზ-აბაზ“! სტენით ხის ტოტი-

დან ტოტზე კაშტანი და ესაუბრებოდა თავზაღუნულს დარწმუნავით უკავშირდებოდა უკავშირდებოდა იუგნენ განუმებულები. თვისის ჩემ-ულებრივის ჭეივ-ჭეივით დარეოდნენ მინდოონს, ტეს, კალო-ებს, სახლის ეზოებს... გადარჩენოდა ზამთარს ნაცარას ძალი-კოც. გადაეერა გულს ბოლმა და კაჭლის ტოტიდან ულ-მო-დერებული ათვალიერებდა ნაცარას ეზოს, რომელიც აზარ-ენასა უკანასკნელ შემთხვევის ძემდებ.

— ნეტა ცოცხალი იქნება ჩემი დაია? — ფიქრობდა ბეღუ-რა და ათვალიერებდა ნაცარას ქათმებში. — საწეალი არსად არა სხანს, უკვეგლად უბეღურება შექმოხვა! — წაიწინავინა და-დონებულმა და ის კი იყო, უნდა მოუნვა მინდვრისაკენ, რომ ამ დროს ლაშქარებიდან თავი გამოჰქო მისმა შეკობარმა.

— დაიკის ვახლაგზრ, დაიკოს! როგორ მშვიდობით გი-კითხო! უკაცრაგად, ვეღარა გნისე, ხომ მშვიდობით ბრძანდები?

— კრუს-კრუს-კრუს... გამოედაპარაკა ძაბნარებიდან ნა-ცარა და თან თავის პატარა წიწილების მაუქშეტებულა.

— მენ როგორ-და კეკითხო, ჩემი დაია? რა ლამაზი ოქროს ფერი შეილები გეაგს! როგორ გაატარე ზამთარი? — კეითხებოდა სხავა-სხუპათ უკვე ძირის ატმის ტოტზე ხამო-შეებული ბეღურა.

— ია, აბა, შემოჭედე ჩემს უბეღურს ფესს, დაკარგებული, დაფმასინჯდი, ძლიერ-და დავხასხალებ! — ძესჩივლა ნაცარამ და ცალი ფეხი მაღლა აიკაუჭა.

— უი, მოგირევდეს ჩემი თავი, რა დაგემართა, გუნაცვა? — მიუხალეოსა გულმრტკიფნეულად ბეღურამ და შემოუკინკილა გარ-შემო, რომ უფრო კარგდა დაუფვალიერებინა თვისი შეკობარი.

— რა დამემართა და მრიელ დიდი უბეღურება... ცხლი ფეხი დაძიშვიდა, ღმერთი რო გაუშერეს ჩენს გიგას, გან-სოვს, ამ ზამთარს ძარს რო დაფეცი და ურთხილებინა შევჭენ, გაკანათი დაეგო შენთვის და მე კი მომეტანა ძიგ ფეხი. მას

აქეთია დაგვთქვდობ, დაგხანხალებ, აღმოც დედაბერძა შემომარისა
ვენა, კრუხად დამწვა...

— ვაი, ბენს ძამიკოს, რომ ამ დღეში გხედავს! ეს ხომ
ჩემი გულისთვის დაგემართ, ჩემის მიხეზით... მე რომ არ
გატუშებოდი, ხომ...

— ეჭ, რა უკოთ,— აღარ დაბთხვებინა ნაცარამ ბეჭურას სი-
ტება, იტებიან ხოლმე: „მმა მმისთვინა—შავ დღისთვინათ.“
შენ რომ მოჟეოდათ და განათავი, ფოცხალი გედარ გადარჩე-
ბოდი, მე კი მხოლოდ ფეხი დამიშვერა. ღმერთის მადლი, რომ
მმვიდობით გხედავ!..

— იმ შავ-ბეჭ დღის შემდეგ, რაც ჩვენ ერთმანეთს გაგ-
მორდით, მეც ბეჭი უბერუება დამატედ თავს, ბეჭრულ
ეკიდა ბაფტე ჩემი სიცოცხლე, მაგრამ, როგორც იურ დავი-
წარ გაზიდებულის.

— ღმერთმა მრავალ ამ დროს დაგახსროს, ჩემთ ძამიკო!

— ღმერთმა ბენც გილხინთს და გაგახართს შენის შეი-
ღებით. მერე რა ლამაზები არიან! — მავსიუვარულა ბედურა წი-
წილებს და მათთან ერთად გახსრია ხტუნგითა და ბაასით მუვა-
ნე ბალანისკნ.

— გაზაფხულის დიღა კი ელევანტებოდა თოს შევიბარს და
მათს მხარეულებას შექსროდა ბევავილებული ლამქარა.

ი. ევლოშვილი

ა რ ე უ ლ ო ბ ა

სურათი საყმარტვალო თეატრისათვის იარ მოქმედებად, სპიციასა.

ა რ ე უ ლ ო ბ ა

სონა 7 წლისა.

კორე, ამისი ძმა, 10 წლისა.
ამათი დღედა.

მოხუცეული გამდელი.

თინათინი, შეზობელი მოხუცი.
ჩური კრუტი.

ა რ ე უ ლ ო ბ ა

სცენა წარმოადგენს საყმარტვილო თოახს, შირბას იქით ორი კრიოლი
სდგის, ერთ გვერდზე მაგიდა და კამილი; მეორეზე ფრედვე მაგიდა;
იატაკზე მოფანტული სათამაშოები.

გამოცვლა აირელი

(მოხუცი გამდელი დაბბლაუკებია სონას ხელში და სცენისაკენ
ეწვეთ. სონას ჭურტი იცეია; ხმა მაღლა სტირის).

გამდელი. ჰაა, შე ჩემო შემარცხენელო! გეთავეათ, მუმუთა
ბავშვივით არ სტირის! აბა, მომიცადე, დედას უთხრა! ნეტა
ტირილად მაინცა დირდეს!

სონა. (სლოვინებს) კნუტი მინდა, კნუტი!

გამდელი. განა რამდენი კატაც დაინახო ქუჩაში, იმდენი
სახლში უნდა შემოიუბნო? მერე ნეტავი ხეირიანი მაინც იყიდს,
მგონი ქეციანიც არის. კარგი, ჩემთ კარგო, გეუოფა ტირილი; მე
უფრო კარგ კნუტს გიძოვნი, გაჩუმდი, გენაცვალოს ჩემი თავი...

სონა. (სლოვინით) საწეალი გაიცინება... გარედ ძალზედა
კივა... მეცოდება საბორბლო კნუტი. (გამდელი სონას ჰალტოსა ხდის.
შემოდის კოტე).

გამოცვლა მორა

გამდელი. (კოტე) სულ შენი ბრალია-კიძ, დარბაისელო!
დმერთო მომგალი, უფლებოვის თითო რამ ემძაკიბას მოი-
გონებს! ესლა სადღა ბრძანდებოდი?

კოდე. ჰერი-ჰა... სადაცა ბრძანდებოდა, იქ აღარ არის. ჟა, გაიგე რამე, ჩემო ბებრუცუნა?!

გამდელი. (ჯვრობით) ჰქებდავთ, რაებს მემახის! კრცხვენოდეს, ვაებატონო! რამდენი ბავშვი გამიზრდია, მაგრამ ასეთი არა უნახავის-რა ჩემ თვალებს.

კოდე. (საკინკოლის უფლის, გამდელი ელრიჯება და მღერის) ჟერი, რისა, რისასა—რძის ქვაბს ვუხექდი დილასა; არე ნანე ნანასა, დედა მაჭვევს ქარძქა, ჟე! ჟე! (გამდლის გრძელი უფლის ასკინ კოლის).

გამდელი. კარგი, გახერდი! რა დაგემართა? სომ არ გადირიე? ის კი არათ, რომ წიგნი აიღოს და გაპეტილი ისწავლოს, ეს, ბატონო, ასკინკილას უფლის! მე ვიცი, მენი მასწავლებელი კიდევ შემოიტანს საჩიუარს მეტე. (კოტე ანჯლრევს გამდელს) მართლა და რა ამბავში ხარ? ენდავე დედასთან წაგალ ად ვეტერი, რომ დაგესაჯოს, ბიძასთან აღარ წაგიუგანოს.

კოდე. (უცბად შესწყვეტს ცელქობის და სკომი გამოიკიმება მოკრძალებული) აღარ ვიცელქებ, ღმერთმანი, აღარა! აი, სედავ, რა ჰქვიანათა ვზივარ?!

გამდელი. (დაუვავებოთ) აი, აკრე არა სჯობიან! (გადის).

გამოსალა გესამა

კოდე. (უცბად წამოხტება და აქეთ იქით იხედება) წავიდა? დიდება ღმერთსა! მლიცეს! სონა, მოდი ჩემთან ჩქარა!

სონა. (ავანსცენაზე თოჯინით ხელში) რა გინდა?

კოდე. ჩქარა მოდი, ჩქარა!

სონა. (მიირბენს) აბა, რა გინდა?

კოდე. გამიგონე! შეგიძლიან საიდუმლოს მენახვა? დიდი, დიდი საიდუმლო საქმე მაქვს მენთან! მხოლოდ პატიოსანი სიტევა უნდა მომცე, რომ არავის ეტევი...

სონა. გაძლევ პატიოსან სიტევას. აბა, ჩქარა მითხარი, მითხარ რაღა!

კოტე. ეჭვი მაქვს, ვაი თუ კერ დაფარო საიდუმლოს ისაზოვანების
სონა. გეფიცები, არავის პეტევი! კოტე, ჩემო კარგო, მი-
თხარი, დათის გულისათვის!

კოტე. მაძ, შემომფიცე, რომ არ გამცემ. აი, ასე, სელი აიღე
და დაიუიცე!

სონა (ხელს ასწევს) კუიცავ, კუიცავ!

კოტე. მაძ, ეური მიგდე (დაიხრება და ყურაში ჩასხურნულებს)
კნუტი მოგიევანე. აი აქ დერევანში არის.

სონა. (სიხრულით) რას ამბობ?! რა კარგია! ოჲ, კოტე, რა
ჰქვიანი რამა ხან!

კოტე. (დარბაისლურად) მე უოველთვის ჰქვიანი გარ; გო-
გობს ხომ არა გემპარ? თქვენ მხოლოდ ტირილძი ხართ გა-
მარჯვებულება.

სონა. მერე როგორ მოახერხე კნუტის მოევანა?

კოტე. გიღრე გამდეგლი შენ გებდაუსტებოდა, მე გარედ გავვარდი.
საწეალი კნუტი კიბესთან ეგდო სიციცისაგან მოკუნტული. საჩა-
როზე ავიტაცე, ჰალტოს ქებ ამოვიებრე და ისევ სახლში შემოვ-
მვერი. კნუტი დერევანში მეაგს; ბებრუცუნამ ვერბაფერი ვერ გაიგო.

სონა. ახლა როგორ დავმაღოთ?

კოტე. საქმეც ეგ არის და! ერთი ახლა როგორმე მავმა-
ღოთ, თორემ მერე დედას შეგეხვეწები და აღარ გადაგვიგ-
დებს. დედა გეთილია და კატები უკვარს!

სონა. აბა, სად დავმაღოთ?

კოტე. სადმე მიგაფაროთ თვალთაგან. საცა უნდა შევინა-
ხოთ, კერჯერობით ჩუმბა იქნება; მთლად გაეანულია სიცი-
კისაგან. მოდი შემოვივან დერევნიდან. შენ აქ თვალი გექი-
როს. თუ ვანმე შემოვიდეს, ნიშანი მომეცი.

სონა. კარგი, აბა, მაძ ჩარა მოიევანე (კოტე გადის).

გამოცვლა ვიოთხო

სონა. (მოუსცენრად დადის ოთახში და იქთ-იქით იყურება) ოჲ,
რა ნაირად დაიგვიანა კოტემ! დმერთო, როგორ მემინიან! გუ-

ლი მიუკრდება! გვთნი ვიღაც მოდის! არა, არა, ორგინ შრები უკველია, მომეჩვენა! აი, კოტეც მოვიდა, მლიქს! (მიირბენს) სად გვაგს ვარა? აბა, მხვენე?

კოტე. აქა მეავს, აქა, ხალხთ ქვემა.

სონა. (თვალიერებს) რა კარგი რამ არის! საწეალი, მარ- თლა გაუინულა. თვალებს მლავს ახელს (უალერსებს).

კოტე. პური ვაძლიერ და არ გამომართვა. სონა, აბა, უუ- რი დაუგრძე, ვეონებ ვიღაც მოდის?

სონა. ჩქარა, ჩქარა დამალე ქნუტი!

კოტე. სად დაჭმბლო?

სონა. დამალე სადმე, ჩქარა! (ორთავენი შეშინებულები დარ- ბიან ოთაბში. ვერ მოუხერხებიათ კნუტის დამალვა).

სონა. (თოჯინს იმოიღებს კარდონის ყუთილის და ყუთს მიიწო- დებს კოტეს) აი, ამაძი ჩასვი. დასთბება კიდეც და ვერც არა- ვინ აზრს მიიტანს.

კოტე. შიგ რომ ამთახრჩის?

სონა. თავს მაგრა ნუ დატეურავ, ოდნავ დააფარე. აბა, ჩქარა ჩასვი, გემის? ფეხის ხმა მოახლოვდა (კოტე კნუტი უუ- რი ჩიხვაშს, სონა შველის და თან კნუტის უალერსებს).

სონა. აბა, ვინძლო წერად იჯდე, ჩემო კარგო, მშენიერო კატუნია! კოტე, რა დავარქვათ? მოდი ხრუტუნა დავარქვათ.

კოტე. რაც გინდა, ჩემთვის სულ ერთია...

სონა. (კიდევ უალერსებს კარა) ჩემად იჯექ, ჩემო ხრუტუ- ნავ, ჩქარა ამოვიცებათ.

კოტე. დასურე თავს და მიდგი სადმე, ღედა მოდის! (სონა მარდათ ჰერიავს კარდონს და მაგიდასა და კამილს შეა სდგავს. ორ- თავენი მეორე კუთხეში მირბიან და აღელვებულები შეეგებებიან დე- დას, რომელიც იმ დროს შემოდის)

გამოსალა მთხოთ

დედა. შვილებო, სადა სართ? რას აკეთებთ? სონა, რათა ხარ აგრე გაწითლებული? ჩხუბი ხომ არ მოგსვლიათ?

ორიენტი ერთხმად. (თავ ჩალუნულები) არა, ღედილო, არა!

დედა. მამ, რა ამბეჭდა, არც ერთს თავისი უკრი არ გადაფრთხოები
(შიიხუტებს ერთ მხარეს სონას, მეორეზე—კოტეს) დედის გარეშე სა-
იღუმლოები გაგიჩნდათ? სონა, რედაცა სიღუმლო გაქვთ?

სონ. ეპელბუშის მერქ ბეტშვით, დედილო (კოტე რალასაც
ანიშნებს).

დედა. თქვენი სურვილი იყოს. მე სომ ჩემი შვილებივით
ცნობის მოვაზნე არა ვარ, რომ კერ მოვითმინო! დროა, ტანთ
ჩაიცვათ, თუ ბიძასთხ გინდათ წასვლა. იქნება არ გინდათ
წასვლა? (ორივენი ერთ სხალ) გვინდა, გვინდა!

დედა. მამ, მარწმდ ჩერევით, გამდელს დაუმახებ ჩაგაცვათ!
(კველანი გადიან. სონა და კოტე კარგბითან რომ მოვლენ, ყუთს გა-
ხედავენ და ერთმანეთს რალასაც ანიშნებენ)

უარდა

II მო რ ა მ ა დ მ ბ ა

გამოსვლა კირავლი

(სამის საათის შემდეგ. ისევ ის ოთახი. მიგიდაზე ანთებული ლამფა სდგას.
გამდელი იატაკილან ჰერეფის მოშანშლულ სათამაშებს)

გამდელი. მლიერ არ მოვრჩი დალაგებას! ღმერთო, შენს
მადლისა, როგორც იუთ სიჩუმე ჩამოვარდა. ეპელაფრის თა-
ვის ამძლელი კი სულ კოტე ირის. მაღიან ცელქი ბაჟვია.
უჯავრდები, გრესავ, მაგრამ მაღიან კი მოვარს, ეპელაფ-
რის მოხერხება აქვს. რასაც კი თვალს მოჰქრავს, მაშინვე
მიხვდება. ჩემი სონიჩე სომ ზეციური ანგელოზია, მშვიდო
და წენარი... ჩემს თავს მირჩევნიან თრივენი. ან კი რო-
გორ არ შეივარებს ადამიანი. ამათ სახლში დავბერდი, მა-
გათი მამაც ჩემი გაზრდილია. ისიც საშინელი ცელქი ბაჟვი
იუთ. სამიხლად უკვარდი, ჩემი კალთადან არ გადაღიოდა. ვე-
ტეოდი სოლქე, კვარის დასაწერად კალთით სომ არ მიგი-
ვავნ მეთქა.—არა, გამდელოთ, კვარის დასაწერად მეტლესია-
ში ეტლით წავალო, მეტეოდა სოლქე. ბაჟვი იუთ და ასეთ
სასუს მომცემდა სოლქე. ეჭ, კარგა სანია მას შემდეგ... მა-

შინ მე ახალგაზრდა კიფავ, მას უქან ბევრმა კოკა ცირკულაცია
ჩაიძრა. ჩემი ტოლები თითქმის უკელისი დაიხოცნენ, შეა-
რევდ თუვდორესა და მეზობლისთ თინათინის მეტი. მართ-
ლა და ნერა რა დაემართა თინათინს, რომ ამდენ ხას აღარ
უნახივა? შემოსულიყო მაინც, უავა დამეღვინებინა (ისმის კა-
რის რაკუნი).

გამოსვლა ვიორი

თანამინი. (კარებიდან) შეიძლება შემოვიდე?

გამდელი. ქა, ახლა შენს სხენებაში ვიდავი. მოდი, მოდი
გეთავევა! რა დაგემართა, სადა ხარ, რომ ამდენ ხას აღარა
მნახე? მობრძანდი, დაბრძანდი; ამ წუთს უავას მოვხარშავ (მა-
გიდასთან ფუსტუსებს). სხედ, როგორ გაკითხო, ხომ კარგბობა
ხარ, ჩემთ კარგო? ახალი რა იცი?

თანამინი. მე როგორდაც გზერაქერაობ. ქა, მართლა, არ
იცი? თუვდორეს ლიზას ათხოვებენ, მებულებეს ამლეპენ. ამ-
ბობენ, კარგი კაცი როისო.

გამდელი. გაძეხარდა, დმერთს გუჭიცები! კარგი გოგონაა,
ღმერთმა უშველოს! დაჯექი, გენაცვა, უავა მიირთვი (ორივენი
მიუსხდებიან მაგიდას და ფირჯნებით ყავას შეექცევიან).

თინათ ნი. კიდევ კრთი ახალი ამბავი ვიცი, მაგრამ თქმაც
კი მენელება!

გ მდელი. (შეშფოთებული) რა ამბავი, გეთაუვანე? ნუდარ
მრანჭავ, ჩქარა მითხარი...

თანამინი. ჰო, მმობელო დედავ, რა საძინელებაა (დაბილის
ხმით) წუხელ ჩვენს ეჭომი ქურდებმა საძინ სახლი გაცარცვა
და კინაღამ კაციც მოჰქმდეს.

გამდელი. რას ამბობ, გენაცვა! ჩვენ სულ მარტოგანი ვართ,
მსოლოდ მოახლეოსა სიძინავს სამსარეულობი.

თანამინი. იცი, კიდევ რა მოხდა? ჩვენი გოგოები ჟერში
ავიდნენ და, ვნახოთ, რაღაც ალქაჯი კი გამოეცხადათ. საძი-
ნელი სანახავი იქო თურმე: მავ თვალებს მგელივით ანა-

თებდა. გთვოები შეძინდნენ და გამოიქცნენ. ისიც უპარეზე გამოიყენა. წავიდნენ დასაჭერად, მაგრამ დაქმალათ.

გამდელი. მამ, კედარ ითვექ? რა საძინელებასა დაპარა-
კობ?!

თინათინი. ერთი სელობა კვალი მიიგდლიეს, მაგრამ ისევ
გაექცათ. ამბობენ, უბეძი დიდი დანა უდევსო.

გამდელი. ეს რა მომხდარა, გენაცვალეთ! (შეშინებული აქე-
იქით იყურები, კირებსა სიჯავეს, დაკეტილით თუ არა).

ბათუსალა მისამი

თინათინი. (თვეშლით პირს იხვევს) სად წახველ, ადამიანო? ახლო
მოდი... დიაღ, ცუდი ამბებია. კიდევ რაღებსაც ლაპარაკობენ...

გამდელი. კიდევ რასა ლაპარაკობენ?!

თინათინი. იმასა, რომ აი რაღაც ვანდაბაა კერზვინ დაი-
ჟერსო. ისეთი შელოცვა ჰცოდინება, რომ ახლო კერავინ მიუ-
დებათ. გამიგონია, მაღლების შელოცვა იციან, რომ კედარ
დაჭეულოსო. იმათ თურმე კერანაირი კლიტე ვერ დაიმაგრებს;
ემბავათაცა იქცევინ, თუ მოისურგეს.

გამდელი. (შიშით) ნეტა რა უნდა იყოს! ტესმის, აქაც რა-
ღაც აფხავენებს (ფხავა-ფხუკი მოისმის იმ მხარედან, სადაც კარდო-
ნის ჭუთი სდგას).

თინათინი. არაფერია, უთუოდ მოგეწევენა. ჩვენს საჯინიბოძი-
კი მართლა რაღაცა აი სული იმსლება. მობინდება თუ არა,
ასტებს რახა-რუსს, კარების ბრაზუნს.

გამდელი. არა, გენაცვალე, ბაა, უკირ დაუპრე? ღმერთი
ჩემო, ჩვენთანა არს ღმერთი! (ფხავნი მატულობს, ქრუტი იმრ-
ძეს ყუთიდან მოსასვლელად).

თინათინი. გვიძველეთ, ქრისტიანებო, რადა ვქნათ! სად
წავიდეთ! (წამოხტება).

გამდელი. (შეშინებული თინათინს ეხვეწება) ნუ მიდისარ, თუ
ღმერთი გწამს! (ხელს უქერს).

თინათინი. (ყვირის) გამიძვი, გამიძვი! არიქათ, ვიდაც მოდის!
(იმ დროს ქრუტი ყუთიდან მოხტება. ყუთი რახრახით დაგორავს იმ-

ტაქტე. კურტი თოახის შეორე კუთხეში მიირჩენს. ბებრები კიფრი და გარბიან, მაგიდას დაქვანებიან და წიაქცევენ, ლამფა გადმოვარდება და გატყდება).

თინათინი. მმობელო დედა! რაღაცა რბილად მომხვდა სელმი.

გამდელი. დახე, დახე, როგორ ანათებს თვალებს! გაჟერი, გაჟერი, გაჟერი, წევულო!

თინათინი. გაიძე, სელზე მებღაუჭება, მაფხაჭნის! მიძველუთ, ღვთის გულისათვის! კარები საით არის? (ისმის ზარის რეკვა ბებრები თოახში დარბიან და კივიან).

გამდელი. ღმერთო წემო, კიდაც მებღაუჭება! მკლავენ, მიჰველეთ, დამისხენით!

გამოსვლა მიოთხო

(კარები გაიღება და შემოდიან: დედა, კოტე და სონა უკან მოსდევთ მოახლე გოგო სანთლით ხელში).

დედა. გამდელო, რა ძმბავია, რა მოხდა? ბნელაძი რათა სართ? რაძეენ სანსა ვრეკეთ ზარი, ძლივს გაგაბონეთ. რა დაგმართინიათ, რასა ჭიქვესართ თრთავენი? მაგიდა წაგიქცევიათ, ლამფა გაგიტეხნიათ! ეველაუერი არეულია! რა მოგანდიათ?

თინათინი. (ლუდლულით) ქალბარონო, ეველაუერი იმისი ბრალია...

დედა. ვინ იმისი?

გამდელი. სელები დაბუხაჭნა, მე ეხლაც ქაბაზე მებღაუჭება...

კოტე. (სიცილით) გამდელო, ქაბა ღურსმანზე გამოვდება!

გამდელი. (დარცხვენით) დასწეველოს ღმერთმა, მე-კი რა მე-გონა!

თინათინი. (საყველურის კილოთი) მაძ, ის თვალები რადა იურ? მაძ სელს კიდა მაფხაჭნიდა?

კოტე. (იატაკიდან კარდონს იტაცებს, პხტუნის და იცინის) ვიცი, ვიცი, ვიცი კაფხაჭნიდა სელსა... სონა, კნუტი ამომხრარა უკითდან. არიქა, მიძველე, მოვძებნოთ! (ორივენი დაეძებენ თოახში და კუთხიდან გამოათრევენ. ორივენი ერთხმად) ღება, ღება, აი კნუტი! აბა, ნახე რა კარგია, რა მძუნიერია!

დედა. არაფერი მესმის! რა კნუტი, საიდან მოიუგანეთ?

სონა. ქოტემ ქუჩიდან შემოიევანა; გაუინულიყო საცემო და გამდევლი გაგვიჯვერდა და იმას დაუმაღეთ.

დედა. მამ, ქუტმა შეგაძინდა აგრე მდიერ?

თინათინი. ქუტიო! რა ბრძანებაა, ქალბატონო! რაღაც არა წმიდა ხელი იქო.

გამდევლო. (საცემო კატებს) ეს სულ შენი თინები კია, აი, მე ლაზანდარავ შენა! ანალველე, თუ ჩვენ მიშით დავი ხოცენით! (სონა დედას კუტს აჩვენებს).

სონა. დედილო, ერთი ნასე, რა მშვენიერი რამ არის! მართლა რომ კარგი რამ არის, არა?

დედა. (ხელს უსვამს კუტს) მალიან, მალიან კარგი ქუტია! ციმბირის კიბისა უნდა იერს!

სონა და კოჭუ. (სიხიაულით) მამ, შეიმლება დაფტოვოთ, არა? დედილო, გმნაცელე, ჩემი დედილო, თქვი-ჰორტო.

დედა. ღმერთი ჩემთ, დამახტებე! ჰო, ჰო!

კოჭუ. გმადლობთ, დედილო! სონა, ჩვენ გავიმარჯვეთ!

სონა. (კატას უალერსებს) ჩემთ ხრუტუნიავ, კარგო, მშვენიერო!

გამდევლო. თითო რამ სისულელეს მოიგონებენ, ბარონო, და მოსვენება აღარ არის ამათგან. (კატებს). სულ მენ-კი ხარ, მე მოუსვენარო შენა! ნეტა ვის დაემგზავნე აგეთი დაუდევარი?

თინათინი. არა, გენაცებლეთ! თქვენ რაც გინდგათ ბრძანეთ და აქ რაღაცა ავის სულის საქმეა. ქუტიო! მერე საიდან გახნდა თთახში ქუტი? ნაძღვილად ავი სული (თავის ქვევით გადის. ბავშვები იცინან).

უარდა

ვ. კლიმიაშვილი

პირუტყვების ჟურა

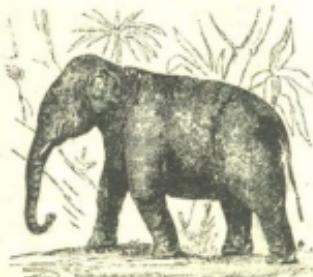
სიცოდური—გაცდილი

(რუსული)

ნდოეთმი სპილეობი ხმირად ასრულებენ გაძლიერის მოვალეობას. როდესაც მშობლები მიდიან სამუშაოდ, ამ უზარ-მაზარ პირუტყვეს ეზომი ჯაჭვით მიაბა-მენ პალოზე, მის გვერდით ბალახზე და სვამენ ბაჭქეს და სრულად გულ-დამჭიდებულები მიდიან. მართლაც სპილო გაძღელზე უპერ იჭერს თვალს. ბაჭქი ჩვეულებისამებრ უძიშრად დაცოცავს სპილოს ფეხებ შეა. თუ ძორს გაცოცდა ბალდი, სპილო სორთუმით ფრთხილიდად აცევანს და ისევ თავის ალაგას დასვამს.

არას დროს ბაჭქოთან სხვას არ მიუშვებს: თუ კინიცობაა სხვა კინმე მიუახლოვდა, სპილო თავის მმდავრ სორთუმს და ჰერიავს და სიცოცხლეს გამოასალებს. თლილი ჭრელაშვილი

ვირის თავგადასავალი

XXIV ქურდები

(ურანგულით)

ერ კიდევ კარგა არ დაღამებულია ფინია, სკობს
ამ ტექში მივიძღვოთ.

— არა, გაიძვერა, — უთხრია ფინიამ, — ცოტა
თვალ-ნათლია უნდა მიეგანოთ შესავალ კარებს,
არ ვიცი, საით არის.

— შენ თავის დღეში არა იცი რა, — უპასუხა გაიძვერამ; —
ტეუილად დაურემევიათ შენთვის ფინია; მე უფრო მოუხეშავს
დაგარექმევდი.

ფინია. მაინც მე უფრო მოძიას ხოლოდ კაი აზრები.

გაიძვერა. კარგი აზრება! მაგას ბოლო გამოაჩენს, ახლა
რა უნდა ექნათ სასახლეები?

ფინია. ბოსტნეული უნდა მოვიპაროთ: ლობით, ცერცები,
სტაფილი, არტიმოვე და ხილი, ბევრი საქმე გვაქმნება.

გაიძვერა. მერე?

ფინია. რა მერე? ღობეს იქით გადავერით, მერე ბაზარში
წავიდოთ და გავეიდოთ.

გაიძვერა. საიდან შეხვალ, მე სულელო, ბაღში?

ფინია ღობითამ, მივადგამ კიბეს და გადავალ, მენ ბერ-
ნია, მებაღეს ღაუძახებ კარის გასაღებად?

გაიძვერა. კარგია, გაბორავე შენი თხეუჯობა. დანიშნული
კი გაქვს ალაგი, საიდნაც უნდა გადავძერეთ?

ფინია. არა, იმისთვის ბერბენები, ეხლავე წავიდეთ მეთ-
ქი და გავშინჯოთ.

გაიძერა. რომ დაგინახონ, მაშინ რას იტევი? ფინანსურის უსაზღვრელი მინისტრი, რომ პური მაჭამონ და ერთი ჭიქა დაგინო დამძლევინონ.

გაიძერა. ეგ არ ივარკებს. ერთი ახრი მომივიდა; მე მინახვს ის ბოსტონი და მემნეული მაქვს ერთ ალავას გადანკრეული ქედელი, იმ ნინგრებს დავადგაძ ფეხს და გადაფალ, მერე კიბეს მოგაწოდებ, რომ შენც ამოხვიდე, თორებ შენ ისე ვერას მოახერხებ.

ფინა. მართალია, მე ქარტიავით ვერ გადავხტები, როგორც მენ.

გაიძერა. რომ ვინმებ დაგვიძლოოს?

ფინა. რა ქმარებილი ხარ, თუ ვინმე მოვა და დაგვიძლის, მე ვიცი, რა პასუხსაც მივცემ.

გაიძერა. რას უჩამ?

ფინა. თუ მაღლია, ულს გამოგვირ, ტეუილად ხომ არა მაქვს გადაუსილი დანა.

გამერა. თუ კაცია?

— კაცი? უასეხა ფინიამ და მოიქექა თავი, კაცს მაღლიავით ვერ მოვეკლებ ბოსტონეულის გულისფვის! სისახლეძი ბეჭრი ხალხიც არის.

გაიძერა. მაძ, რას უჩამ?

ფინა. მგონია, გავიქცევი, აგრე ქმარისანება.

გაიძერა. აი, მე მშიშარა! იცი, თუ კაცი დაგისვდა, მაშინვე დაძიძებს და მე ვიცი, რახაც უჩამ.

ფინა. როგორც გინდა, მაგაზე არ დაუთანხმდები.

გამერა. მაძ, აგრე რადა, წავალთ დამე ბაღძი, მენ იდარჯებ, რომ მაცნობო, თუ ვინმე არის, მერე გადავდა და მოგაწოდებ კიბეს.

— მალიან ქარგი, უასეხა ფინიამ.

უცებ ჩუმად წასურებულა:

რაღაც ხმა მომესმა, ხომ არავინ არის აქა?

თავში და უგონოდ მივაწყინე ამხანაგთან. ამ საქმეს რომელიც მას გამოიყენებოდა, მიუკლ მებაღის სახლთან და, რაც მაღი და დონე მქონდა, დავიწევ ურთესი, სან თავდას ვეცი, სან სახლს ურთესით, დავაღვიძე ვეგმლანდ, მთელი სახლი ფეხზე დავაუენ. ზოგნი მსახურნი მეიარაღებულნი გამოცვივდნენ უარნებით. მიუსახლოვდი, გაუძეს კადლისკენ და თავზე წავაუენ ქურდებსა.

— ორი მკვდარი გაცია! რას ნიმნავს ქსა? — სთქებ პიკრის მამამ...

ეკუს მამა. არ არიბნ მკვდრები, სუნთქავენ.

მებაღე. აგერ კოტმა ამთაკვნესა კიდევს.

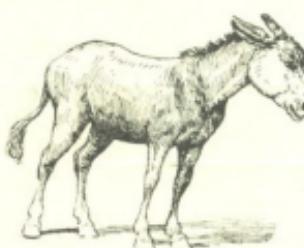
მეუჭლე. სისხლი გადმოდის თავიდან.

მიურის მამა. მეორესაც მაგბერი ჭრილობა აქვს, წიხლნაკრავს ჰეტანან.

ეკუს მამა. სწორედ ნაღის კვალი ამჩნევია შუბლზე.

ან. ამილახვარი

(ზემდევი იქნება)

აცემობი გავავითის ცხოვრიშიდან
ამოცანის გამოყვანა

ირკოტსკი
სიცილი

(დუქანში სიჩქაროდ ჩატარინა პატარი ბავშვმა-მოწიფე)

გაჭარი. რა გინდა, ჩემო კარგო?

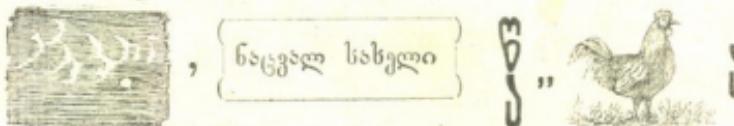
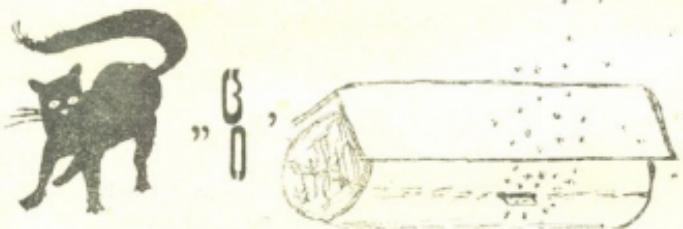
ბაქერი. თუ ვიუიდი 2 გირვანქა ძაქარის საძ-საძ ძაურად, $\frac{1}{2}$
გირვანქა ჩას 2 მანეთად ღირშეულს გირვანქას, 3 გირვანქა
ძაჭარონს თითო აბაზად და $7\frac{1}{2}$ გირვანქა ფქვილს რვა-რვა გაა.,
რამდენი ფქვილი უნდა მოგცე?

გაჭარი. ეხლავე... (ინგარიშობს) ჟმ... საჭიროა 2 მან. 50 კ.,
ეხლავე ავწონავ. ეველა ამას ეხლა წაიღებ?

ბაქერი. არა. გმადლობთ, ბიძიავ. არც ერთი არ მინდა. მე
გამოვიყვანე მოცენა და მინდოდა გამევთ, მართალია თუ არა?
მაძ, მართალი ეოფილა! გმადლობთ! (გარბის).

რ ი გ უ ს ი

(წარმოდგენილი ს. ბერეევისაგან)

80-2 N-ში მოთავსებულ ჩიგუსის აღსნა:

ალაზანი და იორი კახეთის რწევავენ.

ყოველდღიური საბოლოოები და სალიცერაცურო გამტეო

„საქონი საბიზო“

მოილება ხელის მოწერა 1910 წლისათვის

გამოცემის ღირს:

აფილისის და თეოლოგის გარეთ ქრისტიანი წლით 7 მანგით, ნაბევარი წლით 4 მან., საზღვარგარეთ: ქრისტი წლით 14 მან., ნაბევარი წლით 7 მ. სამი თვეთ: თეოლოგი 2 მ. 20 კ., ტეოლოგის გარეთ 22 მ. 50 კ., ქრისტი თვეთ: თვეთ, 80 კ. თეოლოგის გარეთ 90 კ.

ჩადგნ აღნისების დამზადება სკოლის და სამართლის — იმ ხელის მოწერებით, რომელიც მომზადები წლის I იანვრიდან სურა განვითარ მიღება, აუცილებლად ამ. წლის დეკემბრის განვითარ უნდა მოწერონ ხელი.

რედაქციის პდროცესი: რედაქტორი: ტიფლის, თე. № 3 ხელი სართული. ფურ-სა გამზადების უკული რედ. კრეატურაში.

ყოველ-კრიკური სამუშაოები და საკითხოების გამომ

„3 0 6 0“

გამოცემის იმავე პროგრამით, როგორც 1909 წ. გამოდიოდა

გამოცემის ვასი ზოგიერთი

ქალაქში ატარებით 3 მ.—ვინც რედაქციის მოვითხავს გაძ. დაეთმობა 2 მან. 50 კ. ქალაქ გარეთ 3 მან. 50 კ. ნაბევარი წლით 2 მ. 50 კ. სამი თვეთ 1 მ. 50 კ.

რედაქციის პდროცესი: Кутаись, Балахванская ул., домъ № 37
Редакція „ПОНИ“

ОТВРЫТА ПОДПИСКА НА 1910 ГОДЪ

на ежедневную общественно-политическую и литературную газету

Новая Рѣчъ

ПОДПИСНАЯ ПЛАТА

На годъ.

На полъ года

Для городскихъ . . . 7 руб.

4 руб.

Для иногородныхъ . . . 8 руб.

5 руб.

Помѣсячно—75 коп.

Редакторъ принимаетъ только отъ 2 до 3 час. дня. Секретарь
отъ 10 до 3 ч. и отъ 7 до 8 ч. вечера.

Адресъ: Тифлисъ, Дворянская, д. грузин. дворянства, редакція
газеты „Новая Рѣчъ“. Редакторъ-издатель П. А. ГОТУА.

მილეანა ხელის მოჭერა

1910 წლის იანვრიდან 1911 წლის იანვრამდე.

საქართველოს სერატებისა და ქურნალი

ნ ა ტ ა ღ ლ ი

რელიგიური მიმოხილვები

რელიგიური ხელის მომწერლებს მიეცემათ:

24 წიგნი ცერინალი „წაკალული“
ლო „მისამართობის სერატების 12 წიგნი ცერინალი „წაკალული“
მომზადების სერატების.

გარდა ამისა 1910 წლის ხელის-მომწერლებს პრემიად მიეცემა:

I. დადამითა და არამითა კარსევლები, — ზღაპარი ეკადულის
პეტიონ სერატებით. — I. მარჯვები, — ზღაპარი ეკადულის თახი სერატებით.
III. თორჩილი და, — ხდაპარი ეკადულის კრით სერატები. — IV. მარ-
თოლი მართლული ასორაგი კურიევაზე.

ეკადულის ხელმძღვანელობის ს უწევს საგანკუპოდ პრეკული სარედაქ-
ცია კამისია.

ფასი ეკადულისა: წარმოად ხელი მართო. ნაცეკვარის წლით საში შან.
სამზღვარ კარე: წარმოად შეიდი მართო. ნაცეკვარ წლით თახი მან.
შეიძენ წარმოად თავის 24 წერი საში მან. — შეიძენ წარმოად თავის 12
წერი საში მან. — ხელის-მოწერა შიდება წლით და ნაცეკვარ წლით.
ფულის შემოტანა შემოტება ნაცეკვარის წლით.

ხელის მოწერა მიღება:

- 1) „წაკალულის“ რედაქტერის, გოლოვინის პრისტ., ზუბალო-
ვის სახ., № 8, კუველ-დლე 9—2 ხათ., სამშებათობით საღამოთოც.
- 2) წერი-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების წიგნის შალ-
ზიაში, სასახლის ქუჩა, სახლი თავისდაზინჯონიშვილისა.

ნაკადულის რედაქტირა სისხ უკ ხელის-მომწერთ:

ვისაც ეურნალის ნომრები დააკლება, მიმართონ ფერტს ანუ
რედაქტირას, არა უცვებანეს ერთის თვები.

რედაქტორი ნინო ნაკაშიძე

გამომცემელი: თბ. 3. ი. თუმანიშვილი.